

סרטים

סרט שומח

בשפה מיקצועית, נוהגים לכנות סרט כמו תרגילים בהתבגרות כ"שנוני", לא מפני שהוא מרדים את הצופים, חס ושלום, אלא ההיפך, "שנוני" הוא סרט בתקציב קטן, עם שחקנים אלמוניים למחצה, עם במאי שאינו נחשב כוכב בזכות עצמו. סרט שאיש איננו מקווה ממנו ליותר מכיסוי ההוצאות ומילוי פקקים, בין הצגת להיט אחד למישהו. הסרט מוצא לשוק ללא מאמץ פירטומי גדול, במיספר מועט של עותקים והכל כבר מפנים מבטם אל הסרט הבא, כאשר מישהו (במיקרה של תרגילים בהתבגרות היתה זו הביקורת) רואה את הסרט, מתפעל ממנו, מפיץ את שמו בכל רחבי הארץ, והסרט הקטן והרדום, לכאורה, הופך שיחת היום והצלחה מפתיעה. משהו נוסח הסיפור על הברווזון המכוער שהתבונן במר-אה וגילה שהוא ברבור.

מי שינסה למצוא את המרכיבים המיסריים או את סיבות ההצלחה של תרגילים בהתבגרות לפי אמות-המידה המקוריות של תעשיית הקולנוע, יעמול לשווא. ארבעת השחקנים הראשיים אולי אינם סירונים, אבל קשה להניח שמישהו יקנה כרטיס רק כדי לראות את דניס קריסטופר, מפני שהיה אחי הכלה בחתונה של אלטמן, או את דניס קואיד, מפני שהיה אחיו של החייל האסיר בפרט האחרון או משום שהופיע בכמה סרטי טלוויזיה. כל תהייה לתו של ג'קי ארל הילי היא שנמנה בשער תו על כנופיית הילדים משחקי הבייסבול בסידרת סרטים על קבוצת הדובים החד-שנים, ונסיגונו הקודם של דניאל שטרן הוא כולו על הבמה.

מירוץ אופניים. במאי הסרט יודע יותר, אבל קשה להניח ששמו הוא זה שימשוך המונים לקולנוע. פיטר ייטס בייס אומנם את בוליו, אלא שזאת היתה הצלחתו האמיתית היחידה בשורה שלמה של סרטים שלא הצליחו עד הסוף, או שהיו סתם מבצעים מיסחריים. אשר לתסריטאי, יוגוסלבי בן 35 בשם סטיב טויץ', הוא אומנם כתב מחזות שהוצגו בניו-יורק (אחד מהם בבימויו של ייטס) אבל למסך הגדול טרם זכה לעבוד.

גרוע מכל, זהו אחד מאותם סרטים ש-כאשר מנסים לסכם אותם בכמה מיספטים, מתקבל מיד רושם עלוב ומוכר מדי. "חרדה ירדה עלי כאשר חשבתי שמראיני טלוויזיה יבקשו ממני שאספר את הסרט בעשרים מילים או פחות", מספר היום פיטר ייטס. "וכי מה הייתי צריך לומר להם: זה מעשה בארבעה נערים שגמרו את הגימנסיה, אין להם מה לעשות בעיירת מולדתם הקטנה, ואחד מהם משכנע את עצמו שהוא איטלקי, ויש שם מירוץ ארבע פנים מרתק... זה באמת נשמע לא טוב."

זה אכן נשמע לא טוב. כי תרגילים בהתבגרות הוא אחד מאותם סרטים ששום דבר בעל חשיבות היסטורית לא קורה בהם. מדובר בו באנשים רגילים, בעיירת-שדה רגילה, ליד אוניברסיטה רגילה, וכל מעלתו היא בכך שהוא יורד לעומק חוויותיהם של אנשים קטנים אלה, ומצליח להראות כיצד אירועים שאינם הרייאסון

או גורליים, יכולים להיראות חשובים מאין כמותם בעיניהם.

תרגיל בהתבגרות. מבקרי הקולנוע של ניו-יורק ולוס-אנג'לס התפעלו והיללו, והמבקרים שבין שני החופים, יצאו ממש מדעתם מרוב התלהבות, ובסוף 1979 הם העדיפו את תרגילים בהתבגרות ואת התסריטאי סטיב טויץ' על סרטי יוקרה כמו אפוקליפסה עכשיו וקרמר נגד קרמר. ה"מחמאות לא נעצרו בגבולות. באנגליה, בארץ מולדתו של ייטס, מצביעים עליו בגאווה כעל "הבמאי הבריטי הראשון ש"הצלחה בארצות-הברית, מאז אלפרד היצ'קוק". "מעניין אם אצטרך לחכות עד שאהיה בגילו כדי שיעניקו גם לי תואר אבירות", מתלוצץ ייטס. בצרפת, לעומת זאת, הכתירו אותו כ"פרנסואה טריפו של המערב התיכון בארצות-הברית", תיאור



דניס קריסטופר
דייב רוצה להיות איטלקי



שחקנית רובין דאגלס, "תרגילים בהתבגרות"
קאתרין - יפהיית הקאמפוס



ג'ק ארל הילי



דניאל שטרן



דניס קואיד

החברים: מייק טיריל ומוציא - דמות של אמריקה המאמינה שאין דבר העומד בפני הרצון

שמתבקש מאליו מאחר שבסרט זה נוהג ייטס בדיוק כמו טריפו, ועוסק בלבטי ההתבגרות של צעירים אלמוניים בסביבה אלמונית, להבדיל ממרבית הסרטים המדברים על גיבורים נפלאים בסביבות מופלאות.

ההבדל, שהוא אולי המהותי ביותר בין ייטס וטריפו, הוא ביהם האישי אל הסיפור. טריפו דולה בדרך-כלל את השראתו מנסיכות הילדות שלו, ואילו ייטס סומך בימיקרה זה על חוויותיו המוקדמות של ה"תסריטאי טויץ', סטיב טויץ' נולד ביוגוסלביה, אבל הגיע לארצות-הברית בגיל 13, הוא למד באוניברסיטת אינדיאנה בי"עיר בלומינגטון. (שם מתרחש הסרט), והיה לו חבר שהיה משוכנע כי דם איטלקי זורם בעורקיו, כמו אחד מארבעת הנערים בסרט, והוא השתתף בתחרויות רכיבה על אופניים. עד כדי כך היה מכור לספורט זה, שכאשר צילם ייטס את מירוץ-השדה לסרט לא היה אחד הרוכבים, אלא התסריטאי עצמו.

בחזרה לשפיות. לגבי הקולנוע האיטלקי, סרט כמו תרגילים בהתבגרות מריקאי, סרט כמו תרגילים בהתבגרות